

Republica Moldova

PARLAMENTUL

LEGE Nr. LP296/2022

din 27.10.2022

**privind declararea utilității publice de interes
național pentru lucrările de construcție a apeductului
magistral Chișinău-Strășeni-Călărași**

Publicat : 15.11.2022 în MONITORUL OFICIAL Nr. 362 art. 681 Data intrării în vigoare

În temeiul art. 5 alin. (1) lit. e) și alin. (3) și al art. 6 alin. (1) lit. a) din Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr.488/1999,

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. 1. - Se declară de utilitate publică de interes național lucrările de construcție a apeductului magistral Chișinău-Strășeni-Călărași în cadrul proiectului „Îmbunătățirea infrastructurii de apă în Moldova Centrală”, finanțat de către Guvernul Republicii Federale Germania, prin intermediul Băncii Germane de Dezvoltare KfW, și din Fondul național pentru dezvoltare regională și locală.

Art. 2. - Obiecte ale exproprierii, necesare pentru lucrările de construcție menționate la art. 1, sunt:

a) bunurile imobile proprietate privată și cele aflate în proprietatea unităților administrativ-teritoriale, situate în extravilanul și/sau intravilanul următoarelor localități:

- orașele Chișinău și Vatra, satul Ghidighici (municipiul Chișinău);

- municipiul Strășeni, orașul Bucovăț, comunele Gălești și Pânășești, satele Căpriană, Roșcani, Sireți, Tătărești și Vorniceni (raionul Strășeni);

- orașul Călărași, comuna Tuzara, satele Nișcani, Pitușca și Vărzăreștii Noi (raionul Călărași);

b) dreptul de folosință sau alte drepturi reale asupra bunurilor imobile indicate la lit. a) din prezentul articol, ce urmează a fi utilizate pe perioada lucrărilor de construcție menționate la art. 1.

Art. 3. - Exproprierea dreptului de proprietate asupra obiectelor indicate la art.2 lit. a) se referă la acele bunuri imobile care vor fi afectate permanent de lucrările necesare pentru construcția apeductului magistral Chișinău-Strășeni-Călărași, iar exproprierea dreptului de folosință sau a altor drepturi reale prevăzute la art.2 lit.b) se va efectua temporar, pe durata executării lucrărilor de construcție menționate, pe un termen de până

la 5 ani, dacă părțile nu convin asupra unui alt termen.

Art. 4. - Guvernul va întreprinde și va asigura, în numele statului, realizarea măsurilor necesare pentru exproprierea dreptului de proprietate, precum și a dreptului de folosință sau a altor drepturi reale asupra bunurilor imobile necesare pentru lucrările de construcție a apeductului magistral Chișinău-Strășeni-Călărași, identificate potrivit documentației de proiect elaborate în conformitate cu legislația.

Art. 5. - Despăgubirea pentru exproprierea dreptului de proprietate, precum și a dreptului de folosință sau a altor drepturi reale asupra bunurilor imobile se efectuează de către Guvern din mijloacele alocate de la bugetul de stat.

Art. 6. - Exproprierea bunurilor imobile ale proprietarilor, ale titularilor dreptului de folosință sau ai altor drepturi, a căror identificare nu este posibilă, se efectuează conform procedurii expuse în anexa la prezenta lege.

Art. 7. - Prin derogare de la prevederile actelor normative privind proprietatea publică, ale Codului civil, precum și ale Legii exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr.488/1999, cu excepția art.11, 12, 14 și 15 din această lege, pentru lucrările de construcție a apeductului magistral Chișinău-Strășeni-Călărași în cadrul proiectului „Îmbunătățirea infrastructurii de apă în Moldova Centrală” se instituie o procedură specială de expropriere, conform anexei la prezenta lege.

Art. 8. - La data intrării în vigoare a prezentei legi se consideră nule:

a) actele juridice în privința obiectelor supuse exproprierii, altele decât cele cu privire la succesiune, care se vor încheia după intrarea în vigoare a prezentei legi;

b) actele juridice prin care se face includerea obiectelor supuse exproprierii în perimetrul localității, precum și cele prin care se face trecerea bunurilor proprietate a unității administrativ-teritoriale dintr-un domeniu al proprietății publice în altul ori în proprietatea unei alte unități administrativ-teritoriale;

c) avizele, acordurile, permisele sau autorizațiile eliberate unor terțe persoane pentru bunurile imobile expropriate.

Art. 9. - Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI Igor GROSU

Nr. 296. Chișinău, 27 octombrie 2022.

Anexă

PROCEDURA SPECIALĂ DE EXPROPRIERE,

aplicabilă lucrărilor de construcție a apeductului magistral

Chișinău-Strășeni-Călărași în cadrul proiectului

„Îmbunătățirea infrastructurii de apă în Moldova Centrală”

Capitolul I

PREVIZIUNI GENERALE

1. În sensul prezentei proceduri, următoarele noțiuni semnifică:

act de expropriere - hotărâre a Guvernului Republicii Moldova care nominalizează proprietarii bunurilor imobile expropriate, indică numerele cadastrale și suprafețele acestor bunuri, precum și categoria de folosință a bunurilor imobile în conformitate cu prevederile legale aplicabile, și prin care se instituie Comisia pentru soluționarea întâmpinărilor;

Comisia pentru soluționarea întâmpinărilor - grup de lucru, format, în condițiile legii, din 3 specialiști din domeniul de activitate în care se execută lucrarea de utilitate publică, care, în urma analizei documentelor prezentate de către persoanele afectate de procesul de expropriere, emite o decizie motivată cu privire la cuantumul despăgubirii stabilit în propunerea de expropriere;

Comitetul de monitorizare a impactului social - structură socială locală, neguvernamentală și apolitică, formată de către autoritatea administrației publice locale de nivelul întâi, ai cărei membri sunt persoane din localitățile afectate de lucrările de construcție, și care este creată în scopul asigurării participării comunității la procesul de monitorizare a impactului de mediu și social în perioada executării lucrărilor de construcție pe teritoriul localităților, precum și în scopul oferirii de suport, la nivel local, la funcționarea mecanismului de soluționare a reclamațiilor din cadrul proiectului și de asistență proprietarilor de terenuri afectați la exercitarea drepturilor în procesul de expropriere;

mecanism de soluționare a reclamațiilor - mecanism stabilit, în conformitate cu acordurile de finanțare, pentru examinarea reclamațiilor cu privire la activitățile de implementare a proiectului, care este elaborat în conformitate cu legislația națională și standardele de mediu și sociale ale Băncii Mondiale și care oferă persoanelor fizice, organizațiilor și grupurilor locale, care ar putea fi afectate, în mod direct sau indirect, de lucrările de construcție, o modalitate de depunere a reclamațiilor la organizațiile responsabile de implementarea și finanțarea proiectului;

patrimoniul arheologic - astfel cum este definit în Legea nr. 218/2010 privind protejarea patrimoniului arheologic;

Planul de acțiuni privind exproprierea și despăgubirea - ansamblu de acțiuni îndreptate spre atenuarea efectelor negative ale procesului de expropriere, acoperind toate pierderile directe economice și sociale rezultate din ocuparea bunurilor imobile și restricționarea accesului, împreună cu măsurile compensatorii și reparatorii ulterioare, elaborate în conformitate cu prezenta lege și cerințele Standardului de mediu și social (ESS5) al Băncii Mondiale „Achiziționarea de terenuri, restricții privind utilizarea

terenurilor și strămutarea involuntară”;

proiect - lucrările de construcție a apeductului magistral Chișinău-Strășeni-Călărași (faza I) în cadrul proiectului „Îmbunătățirea infrastructurii de apă în Moldova Centrală”, finanțat de către Guvernul Republicii Federale Germania, prin intermediul Băncii Germane de Dezvoltare KfW, și din Fondul național pentru dezvoltare regională și locală.

2. Lucrările de construcție a apeductului magistral Chișinău-Strășeni-Călărași se desfășoară concomitent cu procedura de expropriere, fără a afecta desfășurarea acesteia și fiind respectate măsurile, condițiile și cerințele de protecție a mediului și de reducere a impactului asupra mediului, expuse în acordul de mediu.

3. Conform prevederilor Acordului de finanțare și de proiect, încheiat la 27 mai 2019 între Banca Germană de Dezvoltare KfW, Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și Agenția de Dezvoltare Regională Centru, pentru implementarea proiectului „Îmbunătățirea infrastructurii de apă în Moldova Centrală”, Guvernul Republicii Moldova, prin intermediul Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, cu suportul metodologic al Unității de implementare a proiectului, constituită în cadrul Agenției de Dezvoltare Regională Centru, asigură:

a) coordonarea implementării proiectului;

b) elaborarea Planului de acțiuni privind exproprierea și despăgubirea;

c) instituirea și menținerea, pe întreaga perioadă de implementare a proiectului, a mecanismului de soluționare a reclamațiilor, prin intermediul căruia persoanele afectate de procesul de expropriere să poată adresa întrebări, efectua comentarii, înainta sugestii, plângeri sau reclamații legate de implementarea proiectului, în conformitate cu cerințele standardelor de mediu și sociale ale Băncii Mondiale (ESS1, ESS2 și ESS5);

d) implementarea Planului de acțiuni privind exproprierea și despăgubirea;

e) efectuarea unui audit în privința realizării obiectivelor stabilite în Planul de acțiuni privind exproprierea și despăgubirea, evaluarea conformării cu prevederile prezentei legi și cerințele finanțatorilor, precum și raportarea performanțelor către Unitatea de implementare a proiectului și Banca Germană de Dezvoltare KfW.

4. În zonele siturilor arheologice afectate de lucrările de construcție se efectuează procedura de descărcare de sarcină arheologică a bunurilor imobile cu patrimoniu arheologic, în conformitate cu prevederile art. 5 alin. (2) din Legea nr.218/2010 privind protejarea patrimoniului arheologic.

5. Retragerea din circuitul agricol sau silvic a terenurilor afectate de lucrările de construcție de utilitate publică de interes național se realizează prin efectul prezentei legi, cu aplicarea prevederilor Codului funciar nr.828/1991, și este:

a) definitivă, în cazul terenurilor afectate permanent de lucrările supraterane necesare pentru construcția obiectivelor proiectului, cu atribuirea acestora la categoria terenurilor cu destinație specială;

b) temporară, până la 5 ani, dacă nu se convine asupra unui alt termen, în cazul terenurilor afectate pe durata executării lucrărilor supraterane necesare pentru construcția obiectivelor proiectului.

6. Lucrările de construcție de utilitate publică de interes național se inițiază numai după ce documentația de proiect se supune expertizei ecologice de stat, în conformitate cu Legea nr.851/1996 privind expertiza ecologică, și se eliberează avizul expertizei ecologice de stat. În procesul realizării lucrărilor menționate se respectă, conform Legii nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului, măsurile de atenuare a impactului de mediu, descrise în planul de gestionare a aspectelor de mediu și sociale ale proiectului tehnic, precum și condițiile și cerințele de protecție a mediului, stabilite în avizul expertizei ecologice de stat.

7. Atât procedura de expropriere, cât și lucrările de utilitate publică ce fac obiectul prezentei legi nu pot fi suspendate sau sistate la cererea vreunei persoane care invocă existența unor litigii privind posesia ori proprietatea imobilului expropriat sau, după caz, privind dreptul de folosință expropriat.

8. Guvernul asigură înregistrarea gratuită (înregistrare/înregistrare provizorie și/sau notare) a dreptului de proprietate și/sau a altor drepturi ale statului asupra bunurilor imobile specificate în prezenta lege.

9. Plata despăgubirilor pentru expropriere a dreptului de proprietate, precum și a dreptului de folosință sau a altor drepturi reale asupra bunurilor imobile se efectuează de către Guvern, prin intermediul Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, cu suportul metodologic al Unității de implementare a proiectului, procedurile de despăgubire fiind descrise în actul de expropriere.

10. Pentru persoanele afectate de procedura de expropriere, după publicarea actului de expropriere, Biroul Național de Statistică asigură, cu titlu gratuit, desfășurarea unui recensământ în baza caietului de sarcini elaborat de Unitatea de implementare a proiectului.

11. Planul de acțiuni privind expropriere și despăgubirea se elaborează de către Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, cu suportul Agenției de Dezvoltare Regională Centru, iar finanțarea implementării acestuia se asigură din mijloacele alocate de la bugetul de stat.

Capitolul II

PROCEDURA DE EXPROPRIERE

12. Actul de expropriere emis în legătură cu lucrările de construcție a apeductului magistral Chișinău-Strășeni-Călărași în cadrul proiectului „Îmbunătățirea infrastructurii de apă în Moldova Centrală” se aduce la cunoștință publică prin publicare în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și prin afișare la sediile consiliilor locale în a căror rază sunt situate bunurile ce constituie obiecte ale exproprierii.

13. După declararea utilității publice de interes național și prezentarea

documentației de proiect aprobate în modul stabilit de legislație, Î.S. „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului” asigură, în termen de 90 de zile, efectuarea complexului de lucrări cadastrale și de organizare a teritoriului (identificarea bunurilor proprietate privată, delimitarea proprietății publice, corectarea erorilor comise la atribuirea terenurilor proprietate publică, modificarea planurilor cadastrale, elaborarea planurilor geometrice, formarea bunurilor imobile, elaborarea proiectelor de organizare a teritoriului, după necesitate, elaborarea studiilor pedologice și întocmirea dosarelor de schimbare a categoriei de destinație a terenurilor, după necesitate), evaluarea despăgubirilor și întocmirea informațiilor sistematizate privind transmiterea în proprietatea/folosința statului a bunurilor imobile ce constituie obiecte ale exproprierii. Responsabil de elaborarea/promovarea actelor privind transmiterea în proprietatea/folosința statului a bunurilor imobile ce constituie obiecte ale exproprierii este Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, cu suportul Unității de implementare a proiectului.

14. Până la emiterea actului de expropriere, finanțarea lucrărilor, inclusiv a lucrărilor cadastrale și de organizare a teritoriului, de evaluare a despăgubirilor, precum și întocmirea informațiilor sistematizate se realizează din mijloacele financiare alocate pentru proiect. Planificarea surselor financiare pentru contractarea serviciilor cadastrale și de organizare a teritoriului, pentru evaluarea despăgubirilor și sistematizarea informațiilor se asigură de către Unitatea de implementare a proiectului.

15. Guvernul, prin intermediul Agenției Servicii Publice, asigură executarea lucrărilor premergătoare de identificare a proprietarilor bunurilor imobile (sistematizarea definitivă a proiectelor de organizare a teritoriului, corectarea erorilor comise în procesul atribuirii terenurilor în proprietate), înregistrarea gratuită (înregistrare, înregistrare provizorie și/sau notare) a dreptului de proprietate și/sau a altor drepturi ale statului.

16. Concomitent cu identificarea proprietarilor și/sau, după caz, a titularilor de alte drepturi asupra bunurilor imobile se instituie interdicția de înstrăinare sau grevare a bunurilor imobile prevăzute pentru expropriere, exceptând transmiterea respectivelor bunuri imobile în proprietatea sau în folosința statului. Notarea interdicției de înstrăinare a obiectelor exproprierii se înregistrează în Registrul bunurilor imobile de către Agenția Servicii Publice, cu prezentarea de către Unitatea de implementare a proiectului a listei terenurilor afectate de construcția apeductului magistral și/sau a documentației de proiect aprobate în modul stabilit de legislație.

17. După identificarea și instituirea interdicției de înstrăinare a bunurilor imobile necesare pentru expropriere, expropriatorul aprobă, în termen de cel mult 90 de zile, actul de expropriere, care cuprinde lista bunurilor imobile supuse exproprierii, elaborată în baza proiectului tehnic final, inclusiv numerele cadastrale și suprafețele bunurilor imobile expropriate, precum și categoria de folosință a terenurilor, în conformitate cu normele legale aplicabile, și stabilește cuantumul despăgubirii convenite proprietarilor bunurilor imobile și/sau, după caz, titularilor dreptului de folosință sau ai altor drepturi reale asupra bunurilor imobile expropriate. La stabilirea cuantumului despăgubirilor se ține cont de cerințele standardelor de mediu și sociale ale Băncii Mondiale. Totodată, prin actul de expropriere se instituie mecanismul de soluționare a reclamațiilor și se definitivează procedura de formare a Comisiei pentru soluționarea întâmpinărilor.

18. Evaluarea bunurilor imobile în cadrul lucrărilor cadastrale se asigură de către Î.S. „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului”, concomitent cu aprobarea actului de expropriere.

19. Despăgubirile datorate proprietarilor de bunuri imobile și/sau titularilor de drepturi asupra bunurilor imobile expropriate se stabilesc în baza rapoartelor de evaluare, cu respectarea criteriilor prevăzute de legislație, ținând cont de:

a) suprafața bunurilor imobile expropriate;

b) suprafața bunurilor imobile în privința cărora a fost expropriat dreptul de folosință;

c) gradul de bonitate a terenurilor;

d) valorile rezultatelor existente, respectiv estimate, ale bunurilor imobile expropriate sau ale bunurilor imobile în privința cărora a fost expropriat dreptul de folosință, obținute de la entitățile competente, precum și valorile estimate ale amenajărilor și/sau ale facilităților afectate de expropriere;

e) restrângerea activităților datorate exproprierii;

f) perioada de expropriere a bunurilor.

20. Rapoartele de evaluare a bunurilor și a despăgubirilor datorate proprietarilor de bunuri imobile și/sau titularilor de drepturi asupra bunurilor imobile expropriate se elaborează de către evaluatori, titulari ai certificatelor evaluatorilor bunurilor imobile, eliberate în modul stabilit de legislație. Evaluatorii se propun de către Î.S. „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului” și se aprobă de către expropriator.

21. Cuantificarea cheltuielilor (costurilor detaliate) necesare pentru urmarea procedurilor legale de expropriere a bunurilor, precum și a cheltuielilor necesare la despăgubirile pentru expropriere dreptului de proprietate, a dreptului de folosință sau a altor drepturi reale asupra bunurilor imobile, se efectuează la etapa de elaborare a actului de expropriere, prin descrierea impactului economic-financiar, potrivit Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.

22. În scopul planificării cadrului de resurse și cheltuieli necesare pentru procedura de expropriere și despăgubiri și în scopul includerii acestor cheltuieli în strategiile sectoriale de cheltuieli, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale înaintează în acest sens propuneri către Ministerul Finanțelor, în procesul de elaborare a cadrului bugetar pe termen mediu, în conformitate cu calendarul bugetar.

23. Actul de expropriere a bunurilor imobile se aduce la cunoștință publică în termen de 20 de zile de la publicarea acestuia în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, prin afișare la sediile consiliilor locale în a căror rază sunt situate bunurile imobile vizate și prin publicare pe paginile web oficiale ale acestor autorități.

24. După publicarea actului de expropriere în Monitorul Oficial al Republicii

Moldova, expropriatorul înaintează, în termen de 30 de zile, propunerea de expropriere.

25. Concomitent cu aprobarea actului de expropriere, Guvernul, prin intermediul Agenției Proprietății Publice, determină regimul juridic al sistemelor publice de alimentare cu apă, create în urma implementării proiectului, și modul de aplicare a reglementărilor legale de delimitare și folosire eficientă a bunurilor proprietate publică, inclusiv raporturile ce țin de administrarea și deetatizarea proprietății publice.

26. Transferul de la expropriat la expropriator al dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile indicate la art. 2 lit. a) și, după caz, al dreptului de folosință sau al altor drepturi reale, prevăzute la art. 2 lit. b), asupra bunurilor se realizează etapizat, după cum urmează:

a) prin derogare de la art. 432 și 433 din Codul civil nr.1107/2002, la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova a actului de expropriere de către expropriator, prin efectul prezentei legi, se instituie temeiul juridic pentru înregistrarea provizorie a dreptului de proprietate publică, a dreptului de folosință sau, după caz, a altor drepturi reale ale statului asupra bunurilor, prevăzute la art. 2 din prezenta lege. Dreptul real corespunzător supus înregistrării provizorii este afectat de condiția suspensivă privind plata despăgubirilor către expropriat. Autoritățile competente, potrivit prezentei legi, vor efectua în Registrul bunurilor imobile înregistrările provizorii privind dobândirea drepturilor reale asupra bunurilor imobile indicate la art. 2 lit. a) din prezenta lege. Actul de expropriere este suficient pentru efectuarea înregistrării corespunzătoare în Registrul bunurilor imobile;

b) prin derogare de la art. 6 alin. (1) lit. a) din Legea nr.121/2007 privind administrarea și deetatizarea proprietății publice, la data realizării condiției suspensive privind plata despăgubirilor către expropriat și a consolidării dreptului real corespunzător al statului, prin efectul prezentei legi, se instituie temeiul juridic pentru atribuirea de drept către domeniul public al proprietății statului a bunurilor indicate la art. 2 din prezenta lege, în privința cărora au fost înregistrate provizoriu drepturile reale potrivit prevederilor de la lit. a) din prezentul punct. Faptul realizării condiției suspensive se aduce la cunoștința Agenției Servicii Publice, de către Unitatea de implementare a proiectului, prin confirmarea scrisă ce atestă consemnarea/transferul despăgubirii într-un cont special deschis pe numele expropriatului potrivit prezentei legi, aceasta fiind suficientă pentru radierea dreptului înregistrat provizoriu și pentru înregistrarea definitivă a dreptului de proprietate publică a statului asupra bunurilor imobile expropriate.

27. Urmare a efectuării înregistrării provizorii a drepturilor reale ale statului conform prevederilor pct. 26 lit. a) pot fi inițiate lucrările de construcție în privința cărora a fost declarată utilitatea publică de interes național, cu desfășurarea în continuare a procedurii de expropriere a bunurilor în privința cărora a fost înregistrat provizoriu dreptul corespunzător al statului. Deținătorii cu orice titlu ai bunurilor în privința cărora a fost înregistrat provizoriu dreptul real al statului conform prevederilor pct. 26 lit. a) sunt obligați, după o prealabilă înștiințare, să permită accesul pentru efectuarea lucrărilor de construcție.

28. În situația în care se expropriază o parte dintr-un bun imobil proprietate privată a titularilor de drepturi afectați de procesul de expropriere care nu acceptă propunerea de

expropriere din anumite motive, care se află în afara hotarelor țării sau sunt decedați, formarea bunurilor imobile se efectuează în temeiul actului de expropriere, fără acordul proprietarului bunului imobil, în baza ordinului de aprobare a proiectului de formare a bunului imobil, emis de către Agenția Proprietății Publice.

29. Prin derogare de la prevederile art.12 alin. (1) lit. a) și lit. h) din Legea nr.163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, autorizația de construire se emite de către primarii localităților pe ale căror teritorii se vor desfășura lucrările de construcție prevăzute la art. 1 din prezenta lege, fără acordul autentificat notarial al coproprietarilor bunurilor imobile, inclusiv al proprietarilor, ale căror interese pot fi afectate nemijlocit atât în procesul executării lucrărilor de construcție, cât și în perioada exploatarei apeductului magistral Chișinău-Strășeni-Călărași, în urma obținerii certificatului de descărcare de sarcină arheologică, emis de către Agenția Națională Arheologică.

30. Actul de expropriere își produce efectele și în situația în care proprietarii bunurilor imobile și, după caz, titularii dreptului de folosință nu prezintă un act care să le confirme dreptul asupra bunului expropriat, nu sunt cunoscuți sau sunt cunoscuți, dar se află în afara hotarelor țării, precum și în situația succesiunilor nedeschise sau a succesorilor necunoscuți ori cu care nu se ajunge la un acord privind valoarea despăgubirii.

31. Data efectuării înregistrării în Registrul bunurilor imobile a transferului de la expropriat la expropriator al dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile și, după caz, al dreptului de folosință sau altor drepturi reale nu afectează momentul intrării în vigoare a respectivului transfer.

32. Propunerea de expropriere conține notificarea adresată persoanelor fizice și juridice titulare de drepturi reale asupra obiectului exproprierii, quantumul despăgubirii, modalitatea transferului de bunuri și al drepturilor de proprietate sau, după caz, modalitatea de cedare a drepturilor patrimoniale și cererea-model cu privire la plata despăgubirii.

33. După primirea propunerii de expropriere, proprietarii și titularii dreptului de folosință sau de alte drepturi reale asupra obiectelor supuse exproprierii sunt obligați să ia măsurile de conservare a acestora.

34. Din momentul primirii propunerii de expropriere, expropriatul, în decurs de 45 de zile, este în drept să-și dea sau nu consimțământul pentru o compensare imediată și echitabilă, și anume:

a) în cazul în care proprietarii și titularii de alte drepturi reale asupra bunurilor imobile expropriate sunt de acord cu quantumul despăgubirii din propunerea de expropriere, aceștia depun cererea cu privire la plata despăgubirii pentru bunurile imobile expropriate, însoțită de copiile legalizate ale actelor confirmative ale dreptului de proprietate/ale altor drepturi reale asupra bunului imobil;

b) în cazul titularilor de drepturi care refuză să recepționeze propunerea de expropriere, care nu sunt identificați sau sunt identificați, dar se află în afara hotarelor țării,

care sunt decedați, precum și în cazul succesiunilor nedeschise sau al succesorilor neidentificați, termenul de 45 de zile curge din momentul expirării termenului prevăzut la pct. 24;

c) în cazul în care titularii drepturilor reale au recepționat propunerile de expropriere, dar nu au depus în termenul stabilit cererea și/sau actele confirmative menționate la lit.a) din prezentul punct, expropriatorul consemnează despăgubirea într-un cont special deschis pe numele expropriatului.

35. În termen de 45 de zile de la data primirii propunerii de expropriere, expropriatul este obligat să notifice în scris expropriatorul cu privire la drepturile terților asupra obiectului exproprierii. Prin neexecutarea acestei obligații, expropriatul rămâne răspunzător cu despăgubire față de terți.

36. În situația în care se expropriează o parte dintr-un bun imobil care nu este format și/sau înregistrat în modul corespunzător în Registrul bunurilor imobile, pe baza măsurărilor executate de expropriator se determină atât suprafața expropriată, cât și cea neexpropriată, înregistrarea porțiunii de bun imobil necesară exproprierii efectuându-se în baza proiectului de formare a bunului imobil (proiectul planului geometric).

37. În situația în care bunurile imobile expropriate sunt proprietatea unei persoane decedate sau, după caz, drepturile expropriate aparțin unei persoane decedate, despăgubirea se consemnează pe numele succesorilor legali care își dovedesc calitatea de moștenitor cu certificatul de moștenire sau prezintă hotărârea judecătorească definitivă și irevocabilă în privința dreptului de proprietate.

38. Plata despăgubirilor pentru bunurile imobile expropriate și pentru drepturile expropriate se face în baza propunerii de expropriere prin compensație bănească. Cuantumul despăgubirilor se transferă titularilor de drepturi într-un cont special deschis pe numele expropriatului, în monedă națională, în termen de 60 de zile de la momentul depunerii cererii cu privire la plata despăgubirilor.

39. În cazul în care despăgubirile referitoare la același bun imobil sau drept expropriat sunt solicitate în concurs sau în contradictoriu de mai multe persoane îndreptățite, despăgubirile urmează a fi împărțite potrivit legislației aplicabile.

40. Despăgubirea se efectuează numai pentru titularii drepturilor dovedite prin acte confirmative, inclusiv hotărâri judecătorești definitive și irevocabile, sau prin certificatul de moștenitor eliberat în conformitate cu legislația aplicabilă.

41. În cazul unor eventuale litigii privind drepturile de proprietate sau alte drepturi reale asupra obiectelor supuse exproprierii, plata despăgubirilor stabilite se amână până la emiterea și prezentarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile.

42. Dacă pentru cauză de utilitate publică este necesară exproprierea unei părți din bunul imobil care depășește 60% din suprafața totală, fapt ce va duce la deprecierea considerabilă a bunului, precum și la imposibilitatea de a-l folosi în scopul în care era preconizat până la expropriere, atunci se expropriează bunul imobil în întregime, cu condiția lipsei obiectivelor din partea proprietarului bunului imobil vizat.

43. Exproprierea terenurilor din fondul forestier național sau a celor aflate în proprietatea publică a statului ori în proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale se face cu titlu gratuit, iar masa lemnoasă îi revine proprietarului respectiv, conform actului de selectare a terenului proprietate publică, prevăzut în anexa la Regulamentul cu privire la modul de transmitere, schimbare a destinației și schimb de terenuri, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1170/2016.

44. Defrișarea suprafețelor împădurite se asigură de către Agenția „Moldsilva” cu titlu gratuit, în conformitate cu legislația aplicabilă privind autorizarea lucrărilor de defrișare a arborilor. Responsabilitatea extragerii cioturilor după tăiere îi revine executorului de lucrări.

45. Defrișarea plantațiilor pomicole/viticole, inclusiv extragerea cioturilor după tăiere de pe suprafețele expropriate, îi revine executorului de lucrări. Masa lemnoasă le revine titularilor de drepturi afectați de procesul de expropriere.

Capitolul III

PROCEDURA DE SOLUȚIONARE A ÎNTÂMPINĂRILOR

46. În cazul în care titularii de drepturi asupra obiectelor supuse exproprierii nu sunt de acord cu despăgubirea propusă de expropriator, aceștia au dreptul să depună către Comisia pentru soluționarea întâmpinărilor contestații împotriva propunerii de expropriere, prin care să înainteze propriile exigențe cu privire la cuantumul despăgubirii, însoțite de documente justificative.

47. Întâmpinările împotriva propunerilor de expropriere se soluționează în conformitate cu prevederile Legii exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999.

48. Contestațiile se soluționează în termen de 30 de zile de către Comisia pentru soluționarea întâmpinărilor. Decizia comisiei se comunică părților în termen de 5 zile de la adoptare și servește drept temelie pentru determinarea cuantumului despăgubirii, care, în niciun caz, nu poate fi mai mic decât cel stabilit în propunerea de expropriere.

49. În cazul în care expropriatul nu este satisfăcut de cuantumul despăgubirii stabilit în decizia Comisiei pentru soluționarea întâmpinărilor, acesta poate contesta decizia în instanța judecătorească competentă în termen de doi ani, care curge de la data la care i-a fost comunicată respectiva decizie de stabilire a cuantumului despăgubirii, fără a putea contesta transferul de la expropriat la expropriator al dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile indicate la art. 2 lit. a) și, după caz, al dreptului de folosință prevăzut la art.2 lit. b).

50. Cererea de chemare în judecată cu privire la stabilirea cuantumului despăgubirii se soluționează în conformitate cu prevederile art. 15 din Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999.